

Verslag vervolgbijeenkomst – Kopgroep Gezonde Rassen aan de Top

Datum: 1 december 2025

Online via Teams

Aanwezigen

Taskforce / organisatie

Gabri Kolster, Katja van den Eijnden, Rachel Dijkhorst-Noij, Pieter Oliehoek

Rasverenigingen / deelnemers

Nathalie Reerink (ABC), Laura Loeve, Maria Fetter, Esther Brooker, Arlinde Sep (RBCNL), Arie Kortleve, Alida Lafleur, Myriam Arends, Ad Ordelman (FRC), Wendy van Dijk, Bianca Janssen (SBTCN), Gloria Blaauwendraat, Anja Boonemmer, Marco Snijders, Evelien (RRCN), Dinette Schrijver – Raad van Beheer, Mark Kolster, Nelleke Nijkamp, Daphne Willemsen-Klaver – Raad van Beheer

1. Opening & doel van de bijeenkomst

Gabri opent de sessie en licht toe dat de bijeenkomst is bedoeld om **verdieping aan te brengen in de routekaart**, gezamenlijke prioriteiten helder te krijgen en de eerste concrete stappen richting januari–maart 2026 vast te leggen.

De urgentie komt vanuit de Kamerbrieven van 12 november: de overheid versnelt op genetica, data en toetsbare gezondheid. Dat betekent minder ruimte voor vrijblijvendheid en meer nadruk op aantoonbare onderbouwing.

Doelen van de avond:

- Gezamenlijk beeld van koers en urgentie creëren.
- Inventarisatie starten van wat per ras mogelijk is in jan–mrt 2026.
- Werkgroepen vormen rond de prioriteit opdrachten

2. Toelichting op de routekaart Gezonde Rassen aan de Top

De routekaart fungeert als kapstok voor alle rassen. Kernprincipes:

- **Gezondheid op één zetten**
- **Werken vanuit feiten en data**
- **Regie terug bij de rassen**

De routekaart werkt in drie fasen:

1. **Verankeren & vertrouwen** (huidige fase)
2. **Metten & onderbouwen** (nulmetingen, data, diversiteit, enquêtes)
3. **Verbinden & uitdragen** (richting leden, fokkers, overheid en maatschappij)

Zes bouwstenen voor alle rassen

1. VFR-scan tegen wetgeving en gezondheid en eventuele overbodige uitsluitingen.
2. Inventarisatie uiterlijke kenmerken die volgens overheid risicovol of schadelijk kunnen zijn.
3. Gezondheidsdata bundelen (HD, ED, ECVO, PL, BOAS, enz.).
4. Nulmetingen (BMI, CFR, neusgaten, hoogte/lengte, ademtest, etc.).
5. Diversiteit (inteelt, verwantschap, bottlenecks).
6. Eerste **rasfoto/rasmonitor gezondheid** als basis voor gezondheidsgericht fokbeleid (GGF).

3. Mentimeter-peiling: belangrijkste risicodomeinen

De drie thema's die bij de meeste rassen het zwaarst wegen:

- **Overheidsfocus op uiterlijke kenmerken (5)**
- **Verder aanscherping van certificering van fokkers (7)**
- **Data-integratie door overheid (8)**

Rassen herkennen dat er al veel gebeurt op gebied van veterinaire screenings, maar dat de overheid aanvullende verplichtingen voorbereidt.

4. Gezamenlijke prioriteiten januari–maart 2026

De kopgroep stelt vier topprioriteiten vast:

1. **VFR-scan:** toetsing op wetgeving, schadelijke kenmerken, onnodige fokuitsluitingen.
2. **Inventarisatie van risicovolle uiterlijke kenmerken**, maar met neutralere terminologie om stigmatisering te voorkomen.
3. **Start nulmetingen:** een set uniform meetprotocollen wordt noodzakelijk.
4. **Bundelen van gezondheidsdata**, leidend tot een eerste rasfoto/rasmonitor.

Daarnaast:

- Gezamenlijke **gezondheidsenquête** ontwikkelen (verenigingen sturen hun enquêtes door).
- Een format is nodig voor VFR-scan, nulmeting en dataverzameling.

5. Discussiepunten en verduidelijkingen

Terminologie

- “Schadelijke kenmerken” wordt omgezet naar: “**uiterlijke kenmerken die mogelijk onder overheidsnormen vallen**”.
- Rasfoto wordt gewijzigd in rasmonitor

Free by parentage

- Er is verwarring over het AV-besluit. Besproken wordt dat per test en per ras moet worden bekeken welke generaties betrouwbaar vrij verklaard kunnen worden.
- Belangrijk dat testen gericht op *target*-mutaties anders worden benaderd dan indirecte marker-testen.

Nulmetingen – wat valt hieronder?

- CFR, neusgaten, hoogte/lengte, BMI/body condition score, ademtest, bewegingstest, rug/scandata waar mogelijk.
- Uniform meetprotocol is essentieel om over rassen heen te kunnen vergelijken.

HD/klinische HD

- Belangrijk: onderscheid tussen röntgenuitslag en klinisch beeld.
- Universiteiten (bv. Gent) kunnen mogelijk helpen bij wetenschappelijke onderbouwing.
- Inventariseren welke klinische gevallen (met dierenartsverklaring) bekend zijn.

Gezondheidsenquêtes

- Enkele rassen hebben al uitgebreide enquêtes.
- De taskforce maakt een **uniforme enquêteset** op basis van ingestuurde voorbeelden.
- Verenigingen wordt gevraagd hun huidige enquêtes snel aan te leveren.

6. Werkgroepen – samenstelling

Tijdens de bijeenkomst zijn drie werkgroepen vastgesteld. Binnen de taskforce is de verdeling van trekkers opnieuw ingedeeld.

Werkgroep Data & Rasmonitor

Trekker: Gabri Kolster

Deelnemers:

- Arlinde Sep – Data & Rasmonitor
- Nathalie Reerink – Data & Rasmonitor
- Wendy van Dijk – Data & Rasmonitor

Werkgroep VFR & Gezondheidsgericht Fokbeleid (GGF)

Trekker: Rachel Dijkhorst-Noij

Deelnemers:

- Esther Brooker – VFR & GGF
- Gloria Blauwendraat – VFR & GGF
- Mark Kolster – VFR & GGF
- Nelleke Nijkamp – VFR & GGF

Werkgroep Communicatie & Rapportage

Trekker: Katja van den Eijnden

Deelnemers:

- Ad Ordelman – Communicatie & Rapportage
- Myriam Arends – Communicatie & Rapportage

7. Overleg richting Raad van Beheer en politiek

- Gabri onderhoudt de formele lijn naar het bestuur van de Raad van Beheer.
- Na 6 december wordt een afspraak ingepland met het nieuwe bestuur om het traject toe te lichten.
- Politieke lobby moet later ook worden opgepakt — er wordt benoemd dat samenwerking met **Utrecht, WUR, en andere kennispartners** belangrijk is voor draagvlak.
- 18 december komt er nog een **online bijpraatsessie** voor bestuurders en fokkers.

8. Besluiten & Actielijst

Besluiten

1. **Vier gezamenlijke prioriteiten vastgesteld** voor jan–mrt 2026:
 - VFR-scan
 - Inventarisatie uiterlijke kenmerken
 - Start nulmetingen
 - Gezondheidsdata bundelen → eerste rasfoto/rasmonitor
2. **Terminologie wordt aangepast:** niet langer “schadelijk kenmerk”, maar “risicovol kenmerk volgens overheid”.
3. **Drie werkgroepen worden ingericht** (Data/Rasfoto – VFR/GGF – Communicatie).
4. **Gezamenlijke gezondheidsenquête** wordt ontwikkeld op basis van aangeleverde voorbeelden.
5. **Geen Google Form meer voor rasinventarisatie;** Taskforce maakt eerst een lijst op basis van deze bijeenkomst, die rassen daarna kunnen aanvullen.
6. **Taskforce onderhoudt directe lijn met het nieuwe RvB-bestuur.**
7. Extra digitale **bijpraatsessie op 18 december** voor besturen en fokkers

Actielijst

Voor de Taskforce

- Format VFR-scan opstellen.
- Format nulmeting ontwikkelen.
- Voorbeeld gezondheidsenquêtes verzamelen en uniform ontwerp maken.
- Lijst met acties/prioriteiten opstellen en rondsturen aan alle rassen.
- Werkgroepen compleet maken en toegang geven tot gedeelde drive.
- Website-updates, Facebookpagina en nieuwe mailrondes sturen.
- Afspraak plannen met nieuwe RvB-bestuur na 6 december.

Voor de rasverenigingen

- Aanleveren bestaande gezondheidsenquêtes (z.s.m.).
- Aanmelden bij een werkgroep (indien nog niet gedaan).
- Intern overleg plannen om in januari te beginnen met VFR-scan & voorbereiding nulmeting.
- Leden en fokkers informeren over traject (via clubbladen, mail, website).

Gezamenlijk

- Tussenstand werkgroepen: **eind januari 2026.**
- Eerste rapportage/rasfoto's: **half februari 2026.**
- Eventuele initiatiefvoorstellen voorbereiden vóór **31 maart 2026.**